

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENCE IN THE MODERN
WORLD: INNOVATIONS
AND CHALLENGES**

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 24-26, 2024**

**TORONTO
2024**

SCIENCE IN THE MODERN WORLD: INNOVATIONS AND CHALLENGES

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Toronto, Canada

24-26 October 2024

Toronto, Canada

2024

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Science in the modern world: innovations and challenges” (October 24-26, 2024) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2024. 730 p.

ISBN 978-1-4879-3790-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science in the modern world: innovations and challenges. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-in-the-modern-world-innovations-and-challenges-24-26-10-2024-toronto-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: toronto@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Perfect Publishing ®

©2024 Authors of the articles

89. *Гаврилко Т. О., Доманська О. М.* 567
МЕХАНІЗМИ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ
90. *Марценюк Л. В., Файфер С. М.* 571
НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ
91. *Марченко В. А.* 577
ТРАНСФОРМАЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК КЛЮЧ ДО УСПІХУ
ПІДПРИЄМСТВА
92. *Митник Н. В., Павлюк Т. І.* 584
СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ПОХИЛОГО ВІКУ
93. *Пісковець О. В., Максюта О. Є.* 594
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ
ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
94. *Прибега А. О., Павлюк Т. І.* 599
СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ
95. *Солодовник О. В.* 608
ФАКТОРИ УСПІХУ БІЗНЕСУ З ПРИГОТУВАННЯ ТАЙЯКІ:
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДОСЛІДНИКІВ ТА ПЕРЕДОВІ ПРАКТИКИ
96. *Танасійчук А., Білоус О.* 612
ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ КОМПЛЕКСНОГО
ОЦІНЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ МАРКЕТИНГОВИХ
СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА
97. *Танасійчук А., Кравцов М.* 622
ЗАСТОСУВАННЯ NET PROMOTER SCORE ЯК МЕТОДУ
ВИМІРЮВАННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ КЛІЄНТІВ І ЗАДОВОЛЕНОСТІ
СПОЖИВАЧІВ АВТОСЕРВІСНОГО ПІДПРИЄМСТВА
98. *Танасійчук А., Урдзік В.* 629
РОЗРОБКА КОНТЕНТУ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ
ВЗАЄМОДІЇ З АУДИТОРІЄЮ АРХІТЕКТУРНО-ПРОЕКТНОЇ
МАЙСТЕРНІ В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ
99. *Тимкович О. І., Рибачук Д. Ф.* 635
ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ
АСПЕКТІВ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ, ЩО ПОТРАПИЛИ В СКЛАДНІ
ЖИТТЄВІ СИТУАЦІЇ
100. *Шара Є. Ю., Слесар Т. М., Роменець Є. І.* 643
МЕТОДИ ОЦІНОК ЗАПАСІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВЕЛИЧИНУ
ВИТРАТ

LEGAL SCIENCES

101. *Бабікова О. С., Максименко С. О.* 649
ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ СКОЄННЯ КОНТРАБАНДИ (СТ. 201-3
КК УКРАЇНИ)

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ

Прибега Альона Олександрівна

Здобувач ОС «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

м. Вінниця, Україна

Павлюк Тетяна Іванівна

канд. екон. наук,

доцент Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ

м. Вінниця, Україна

Анотація: Стаття присвячена актуальній проблемі соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям в Україні. У дослідженні аналізуються сучасні підходи до визначення та оцінки рівня матеріальної забезпеченості сімей, розглядаються існуючі програми соціальної підтримки, їх ефективність та недоліки. Особлива увага приділяється правовим аспектам надання допомоги, а також ролі громадянського суспільства у вирішенні проблем бідності. На основі проведеного аналізу формулюються пропозиції щодо вдосконалення системи соціальної допомоги з метою підвищення її ефективності та адресності.

Ключові слова: Малозабезпечені сім'ї, соціальна допомога, державна підтримка, соціальні програми, адресна допомога, соціальні послуги, соціальне забезпечення.

Дослідження спрямоване на всебічний аналіз системи надання соціальної підтримки родинам з низьким рівнем доходів. Воно охоплює такі аспекти, як визначення критеріїв малозабезпеченості, оцінку ефективності існуючих програм соціальної допомоги, аналіз причин бідності та соціальної нерівності, виявлення прогалин у законодавстві та практиці надання допомоги, а також розробку рекомендацій щодо вдосконалення механізмів соціального захисту. Метою такого дослідження є розуміння складної проблеми бідності, розробка

ефективних стратегій подолання соціальної нерівності та забезпечення гідних умов життя для всіх членів суспільства. Крім того, дослідження може включати в себе аналіз впливу різних факторів на рівень життя малозабезпечених сімей, таких як економічні кризи, демографічні зміни, географічне розташування тощо.

Значний внесок у дослідження проблем державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям зробили українські вчені В. М. Андрієв, М. Д. Бойко, Н. Б. Болотіна, В. Я. Бурак, П. Д. Пилипенко, С. М. Синчук, І. М. Сирота, Б. І. Сташків, Б. С. Стичинський та Г. В. Сулейманова. Їхні наукові праці охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних з правовим забезпеченням соціального захисту та розробкою ефективних механізмів підтримки малозабезпечених сімей. Метою статті є всебічний аналіз соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям в контексті сучасних соціально-економічних умов в Україні.

Система соціального захисту України перебуває на етапі становлення, що вимагає вдосконалення механізмів та інструментів. Пріоритетним завданням є перехід від неадресної підтримки всіх верств населення до впровадження цільових програм, спрямованих на забезпечення соціальної захищеності саме малозабезпечених груп. Це передбачає поетапну відмову від універсальних дотацій та пільг на користь механізмів, які дозволяють точніше ідентифікувати потребу в соціальній допомозі та ефективніше розподіляти ресурси.

Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям має базуватися на принципах обов'язкової участі держави у фінансуванні та гарантування виплат, водночас передбачаючи певну ступінь відповідальності самих сімей та їх працездатності. Фінансування таких програм має здійснюватися за рахунок загальнодержавних та місцевих бюджетів, а також, можливо, додаткових внесків від працівників та роботодавців. При цьому система повинна бути прозорою та підзвітною, а управління нею має здійснюватися на засадах соціального партнерства з залученням громадських організацій та представників малозабезпечених сімей.

Поняття «соціальна допомога» в науці права соціального забезпечення є багатограним і може інтерпретуватися як у широкому, так і у вузькому сенсі. У широкому розумінні соціальна допомога ототожнюється з усією системою державного соціального забезпечення. Це комплекс заходів, спрямованих на підтримку громадян, які з різних причин не можуть самостійно забезпечити собі гідний рівень життя. Така підтримка може надаватися у різноманітних формах: грошові виплати (пенсії, допомоги), натуральна допомога (надання продуктів харчування, одягу), соціальні послуги (медичне обслуговування, догляд за літніми людьми), а також інші види підтримки [3].

Водночас, соціальна допомога може розглядатися і у вузькому сенсі. У цьому випадку під соціальною допомогою розуміють виключно грошові виплати, які призначаються окремим категоріям громадян відповідно до законодавства. Це можуть бути разові або періодичні виплати, які надаються для покриття конкретних потреб, наприклад, для оплати житла, лікування або придбання продуктів харчування.

Систему соціальної допомоги в Україні можна класифікувати за різними критеріями:

- за цільовим призначенням (компенсація втраченого доходу, повна заміна доходу, доплата до основного доходу);
- за правовою підставою (складні життєві ситуації, соціально значущі обставини);
- за формою призначення (одноразова, періодична);
- за категорією громадян (особи з інвалідністю, малозабезпечені сім'ї, сім'ї з дітьми) [2].

Така класифікація дозволяє детально аналізувати систему соціальної допомоги та розробляти більш ефективні механізми її надання.

Одним з пріоритетних напрямків сучасної соціальної політики є забезпечення захисту вразливих верств населення, особливо тих, хто перебуває під загрозою бідності. Держава гарантує, що такі особи отримуватимуть необхідну фінансову підтримку. Згідно із законодавством України,

малозабезпечені сім'ї мають право на грошову допомогу, розмір якої не може бути нижчим за встановлений прожитковий мінімум. Це означає, що держава бере на себе відповідальність за забезпечення базових потреб таких сімей.

Під поняттям «сім'я» у контексті соціального захисту розуміється не лише традиційна родина, а й будь-які особи, які спільно проживають, ведуть спільне господарство та мають взаємні права та обов'язки. Важливо підкреслити, що навіть одинокі особи можуть розглядатися як окрема сім'я і, за певних умов, мати право на соціальну допомогу. Для визначення складу малозабезпеченої сім'ї та призначення відповідних виплат враховується ряд факторів, таких як кількість членів сім'ї, їхній вік, доходи, а також наявність осіб з інвалідністю чи інших категорій, які потребують додаткової підтримки.

Державна соціальна допомога для малозабезпечених сімей в Україні є щомісячним грошовим виплатами, призначеними для підтримки сімей, які опинилися в складній фінансовій ситуації. Розмір такої допомоги безпосередньо залежить від того, наскільки дохід сім'ї відхиляється від встановленого державою прожиткового мінімуму. Щоб отримати цю допомогу, сім'я повинна постійно проживати в Україні та довести, що її доходи є недостатніми для забезпечення гідного рівня життя [1].

Малозабезпеченою вважається сім'я, яка не здатна забезпечити собі гідний рівень життя через недостатні доходи. При визначенні права на соціальну допомогу аналізуються різні фактори, зокрема загальний дохід сім'ї, наявність майна та зайнятість працездатних членів сім'ї. Тобто, право на соціальну допомогу залежить не лише від низького доходу, а й від інших обставин, які свідчать про нездатність сім'ї самостійно подолати складну фінансову ситуацію.

До складу сім'ї, яка має право на соціальну допомогу, включаються не лише подружжя та їхні неповнолітні діти, а й широкий спектр інших осіб. Це можуть бути дорослі діти, які навчаються, особи з інвалідністю, непрацездатні батьки, а також фактичні подружжя, які не перебувають у офіційному шлюбі, але мають спільних дітей. Такий підхід дозволяє врахувати різноманітність

сучасних сімейних моделей та забезпечити соціальний захист усім членам таких сімей.

Розмір державної соціальної допомоги, яку отримує сім'я, залежить від різниці між встановленим державою прожитковим мінімумом для такої сім'ї та її фактичними доходами. Однак, максимальний розмір цієї допомоги обмежений 75% від прожиткового мінімуму. Для точного розрахунку сукупного доходу сім'ї використовується спеціальна методика, затверджена відповідними державними органами, яка враховує всі види доходів сім'ї.

Соціальна допомога не надається малозабезпеченим сім'ям, якщо працездатні члени сім'ї безпідставно ухиляються від роботи або навчання протягом тривалого періоду. Також, допомога може бути відмовлена, якщо сім'я здійснила значні покупки або має у власності нерухомість чи транспортні засоби, які не відповідають її заявленому фінансовому стану. Наявність додаткового житла або кількох автомобілів також може бути підставою для відмови у наданні допомоги [1].

В умовах воєнного стану та економічної кризи соціальна підтримка сімей з дітьми є одним з найважливіших напрямів державної політики. Багато родин стикаються з втратою доходів або їхнім зменшенням, що ставить під загрозу їхнє виживання. Тому посилення адресної допомоги малозабезпеченим сім'ям має стати пріоритетом державної стратегії подолання бідності. Ця проблема є актуальною не лише для України, а й для багатьох розвинутих країн, які також шукають ефективні механізми соціальної підтримки своїх громадян.

Згідно із законодавством, розмір державної соціальної допомоги, яку отримують малозабезпечені сім'ї, визначається шляхом віднімання від встановленого державою прожиткового мінімуму для такої сім'ї її середньомісячного сукупного доходу. Цей дохід розраховується за особливою методикою, розробленою урядом, і враховує всі джерела надходжень сім'ї. Тобто, чим менший дохід у сім'ї, тим більшу суму соціальної допомоги вона може отримати. Максимальний розмір такої допомоги обмежений законом [1].

Система розрахунку державної соціальної допомоги малозабезпеченим

сім'ям є досить складною і не завжди зрозумілою для громадян. Вона базується на різниці між прожитковим мінімумом і доходами сім'ї, але при цьому враховує безліч коефіцієнтів та показників, які постійно змінюються. Така складність ускладнює доступ до допомоги для тих, хто її потребує.

Існуюча система надання допомоги більше орієнтована на підтримку дітей, осіб з інвалідністю та непрацездатних громадян, ніж на працездатне населення. Це пов'язано з тим, що для працездатних встановлений нижчий коефіцієнт при розрахунку допомоги, що має стимулювати їх до пошуку роботи. Однак, такий підхід призводить до того, що багато працездатних людей, які опинилися у складній ситуації, не отримують достатньої підтримки.

Розмір допомоги значною мірою залежить від кількості дітей у сім'ї. Сім'ї з більшою кількістю дітей отримують більшу суму допомоги на одного члена сім'ї, ніж сім'ї з меншою кількістю дітей. Хоча така логіка є зрозумілою, вона призводить до дисбалансу і не дозволяє забезпечити достатню підтримку всім малозабезпеченим сім'ям.

Розмір державної соціальної допомоги часто є недостатнім для задоволення навіть мінімальних потреб сім'ї. Це пов'язано з тим, що прожитковий мінімум, від якого відштовхуються при розрахунку допомоги, часто не відповідає реальним витратам на життя. Крім того, існують розбіжності у визначенні доходів сім'ї, що також впливає на розмір допомоги [1].

Система соціальної допомоги в Україні характеризується наявністю великої кількості різних видів допомог та пільг, які часто дублюють одна одну. Це ускладнює процес отримання допомоги і створює можливості для зловживань. Крім того, існують недосконалості у системі розрахунку доходів, які враховуються при призначенні допомоги. Наприклад, не всі види доходів враховуються однаково, що може призводити до неточностей у розрахунках [2].

Незважаючи на те, що в Україні державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям надається переважно у грошовій формі, ця система має ряд серйозних недоліків. Низька адресність допомоги призводить до того,

що її часто отримують сім'ї, які не є справді бідними. Складна і тривала процедура оформлення допомоги ускладнює доступ до неї для тих, хто її найбільше потребує. Крім того, відсутність ефективного контролю за використанням коштів призводить до неефективного витрачання бюджетних коштів. Основні проблеми полягають у недосконалості системи оцінки потреб сімей, економічній неефективності механізмів надання допомоги та відсутності гарантій цільового використання коштів.

Сучасні світові тенденції у сфері соціальної допомоги все більше орієнтуються на принцип обумовленості, коли отримання допомоги пов'язується з активною участю одержувача у вирішенні власних проблем. На відміну від цього, в Україні система соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям часто обмежується лише наданням фінансової підтримки без вимог до одержувачів щодо їхньої участі у процесі подолання складної життєвої ситуації. Тому для підвищення ефективності соціальної політики в Україні необхідно активніше впроваджувати принцип обумовленості, що стимулюватиме самостійність та відповідальність одержувачів допомоги.

Щоб ефективно захистити соціально незахищені верстви населення, держава має створити систему адресної підтримки. Тобто передбачає впорядкування системи пілг та встановлення гарантованого мінімального доходу, який поступово має зрівнятися з прожитковим мінімумом. Для посилення соціального захисту необхідно вдосконалити механізми надання субсидій, розширити систему соціального страхування та розвивати мережу соціальних установ.

Головна перевага адресної соціальної допомоги полягає в тому, що кошти спрямовуються безпосередньо тим, хто найбільше в них потребує, що дозволяє ефективніше використовувати бюджетні кошти та унеможлиблює отримання допомоги тими, хто в ній не потребує. Таким чином, адресна система соціального захисту гарантує, що кошти дійдуть до тих, хто дійсно перебуває у скрутному матеріальному становищі [2].

Ключовим елементом ефективного соціального захисту та стабільності

суспільства є розвиток середнього класу. Саме цей соціальний шар є рушійною силою ринкових реформ та підприємницької активності. Відсутність достатньо сформованого середнього класу в Україні призводить до значного розриву між багатими та бідними верствами населення, що створює загрозу соціальної нестабільності та ускладнює досягнення консенсусу щодо соціально-економічних питань [3].

Для покращення системи соціального захисту в Україні необхідно децентралізувати надання соціальних послуг, надавши більшу відповідальність місцевим органам влади. Важливо розширити мережу соціальних служб, таких як центри соціальної реабілітації та обслуговування вдома, та залучити до цього процесу недержавні громадські організації. Крім того, необхідно спростити процедури отримання соціальної допомоги, вдосконалити нормативно-правову базу та запровадити єдиний соціальний внесок. Також важливо стимулювати благодійність та соціальні проекти через податкові пільги.

Отже, аналіз існуючої системи соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям в Україні свідчить про наявність як позитивних аспектів, так і значних недоліків. Незважаючи на певні досягнення у цій сфері, система потребує суттєвого вдосконалення. Для забезпечення ефективного соціального захисту найуразливіших верств населення необхідно впровадити комплекс заходів, спрямованих на децентралізацію управління соціальними послугами, підвищення ролі громадських організацій, спрощення процедур отримання допомоги, перехід до адресної системи надання соціальних послуг, зміцнення активної складової соціального захисту через розвиток політики зайнятості та стимулювання благодійності.

Лише за умови комплексного підходу до вирішення проблем соціальної допомоги можна забезпечити справедливий розподіл ресурсів, підвищити ефективність використання бюджетних коштів та сприяти соціальній стабільності в країні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text> (дата звернення: 20.10.2024).
2. Жернаков В. Правове регулювання соціальної допомоги в Україні. *Право України*. 2021. № 7. С. 49-55.
3. Марценюк О. В. Соціальний захист населення України. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2021. №2. С. 166-170.